

Oles klode
Ole Mathismoen
Journalist
Blommer om klima og natur
på go.ap.no/olesklode

- 1 Blåstål (vann)
- 2 Begerkorall
- 3 Eremitkreps (Pagurus pridesauxi)
- 4 Langogget kråkeboile
- 5 Seestim gliir forbi sjørelliken på bryggepillarene
- 6 Fjærstjerne
- 7 Sjørøse (Balanoglossa)
- 8 Rødslette
- 9 Sjøfjær
- 10 Sjørellik

Fotograf:
ERLING SVENSEN

Hvor er dette paradiset?

Dette er havbunnen og fjellskrånningene under vann på nedsiden av Engebøfjellet i Førdefjorden, i Sogn og Fjordane. La deg blende av skjønnheten, for snart er alt borte.

Det er akkurat her vår regjering har tillatt dumping av fint gruvestøv, kjemikalier og tungmetaller. Fire millioner tonn i året - 11 tonn hvert minutt, 24 timer i døgnet i kanskje 50 år.

Blekksprutene kan ikke beskytte seg med blekk, kamskjellet kan ikke hoppe unna, sjøanemonene på 40-50 cm kan ikke lukke seg inne og sjøfjæren vil bli ute av stand til å dykke ned i muddret.

På overflaten er Førdefjorden som fjorder flest. Vann med bølger. Men undervannsfotograf og hobbybiolog Erling Svensen har avslørt en verden vi ikke har sett før.

Han har dykket i norske fjorder og i de mest unike farvann ellers.

- Dette dykket åpenbart noe av den mest ekstreme naturen vi har. Dyrelivet er spektakulært, det er på øverste hylle av hva vi har i Nor-

Norge. De andre seks er fordelt på fire andre land. Ingen andre land har vedtatt nye sjødeponier. Norge har vedtatt to nye.

- Noe har gått helt galt her i landet. Det er et kolossalt sprik mellom Norges profilering som et naturland med ren, frisk mat og det som nå holder på å skje i Førdefjorden. I resten av verden jobbes det intenst med å holde matfater rent, mens vi skal dumpe ekstreme mengder gruvestøv midt i matfater. Dette skjer samtidig som det altså brukes millioner av kroner på å reparere på gamle miljøsynder i fjorder og havneområder, sier Anne-Line Thingnes Førsund.

Nå er frykten stor for at steinpudderet, som er sammensatt av partikler fra 0,4 millimeter og nedover til nanostørrelse, skal spres med havstrømmene og tas opp i næringskjedene langt ut over ødeleggelsene på dumpingstedet.

Derfor har nå Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet

Aftenpostens oppslag går over to sider og viser det fantastiske dyrelivet vi finner i norske fjorder. Men det har ingenting med deponeringen av avgangsmasser i Førdefjorden å gjøre.

Direkte galt om sjødeponi

Det er forstemmende at landets antatt mest seriøse avis gir fritt spillerom til journalister med en ensidig agenda mot norsk gruveindustri.

• 29.05.2016 Halfdan Carstens Bergindustri

Aftenposten søndag 29. mai: «La deg blende av skjønnheten, for snart er alt borte».

Over 2 fulle sider demonstrerer avisen – som tidligere gjorde et nummer ut av at den ga «bakgrunn for egne meninger» – hvor ille det går når regjeringen har tillatt «dumping av fint gruvestøv, kjemikalier og tungmetaller» i Førdefjorden.

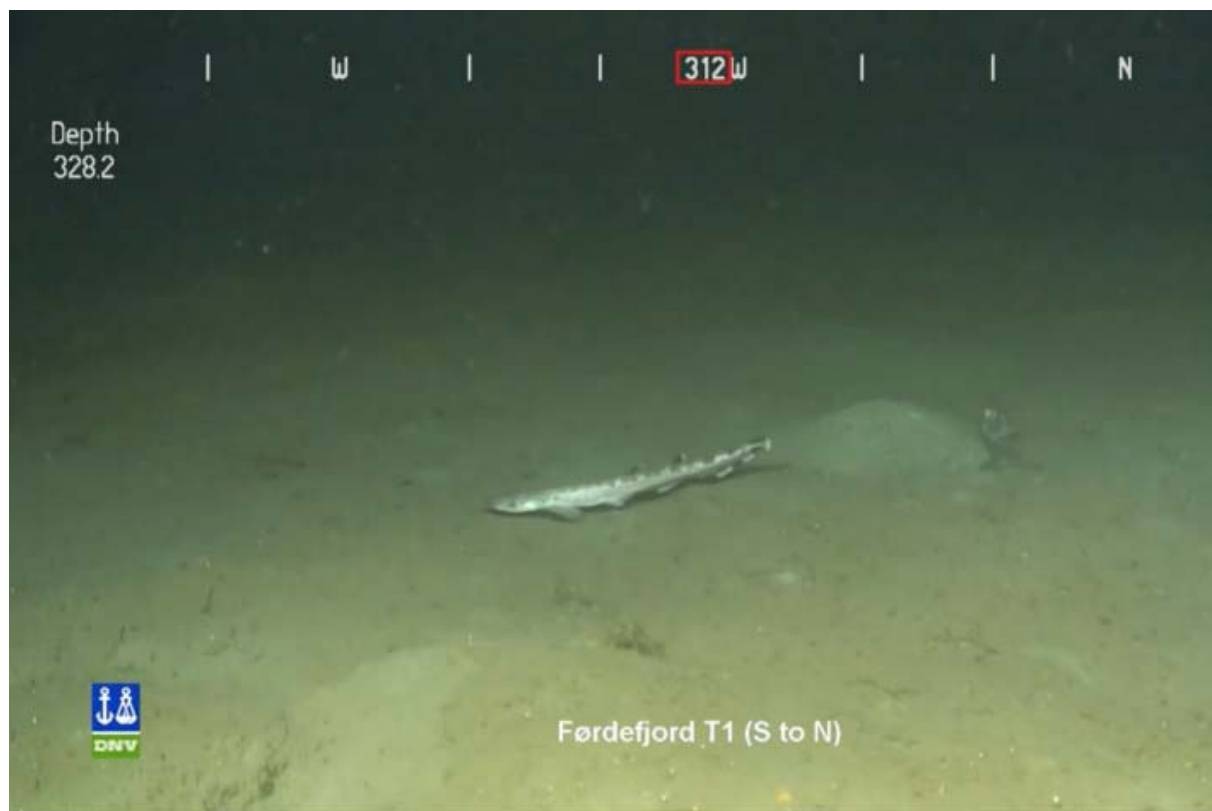
Vi får også høre at «dyrelivet er spektakulært, det er på øverste hylle av hva vi har i Norge, helt i verdensklasse».

Med slik fargebilder som bakteppe er vi selvsagt imot at gruveindustrien skal få lov til å kvitte seg med avfallet i de norske fjordene. For det er vel ingen som ønsker å ødelegge denne unike undersjøiske naturen?

Men er det så enkelt som Aftenpostens miljøaktivist fremstiller det? Er Aftenpostens fremstilling noe i nærheten av å være korrekt?

Svaret er at Aftenposten har gjort usedvanlig dårlig research før denne artikkelen ble trykket. La oss ta noen få punkter:

1. Bildene i reportasjen (« havbunnen og fjellskråningen under vann på nedsiden av Engebøfjellet») må være tatt mye grunnere enn de 300 meterne sjødeponiet skal ligge på. En [video](#) på tvers av fjorden demonstrerer til fulle at livet så dypt nede langt fra er så spektakulært som rett under overflaten (dykkeren har neppe vært nede på 300 meters dyp). Bildene Aftenposten viser er derfor ikke representative for livet der deponiet skal ligge.
2. Avgangsmassene er mineraler som ikke tas opp i næringskjeden, og tilsetningsstoffene i gruveavfallet er lett nedbrytbare i naturen. De gir således ingen skadevirkninger på levende organismer. Aftenpostens påstand er gal.
3. Det er ingen tungmetaller eller radioaktive elementer i gruveavfallet fra denne gruve. Aftenpostens påstand er gal.
4. Det planlagte sjødeponiet i Førdefjorden vil kun dekke opp mot fem prosent av bunnarealet den dagen deponeringen opphører. Det er derfor helt galt av Aftenposten å fremstille det som om *hele fjorden* blir dekket til.
5. Etter at avfallsdeponeringen er avsluttet, viser forskning og erfaring fra andre deponier at ny havbunn blir dannet og livet vil komme tilbake etter få år. Det er rett og slett galt at livet forsvinner for alltid.
6. Førdefjorden er ikke unik i norsk natur. Det er ingen som har lagt frem opplysninger som viser at plante- og dyrelivet er mer spektakulært her enn i andre norske fjorder.

Livet på bunnen av Fårdefjorden er betydelig mindre spektakulært enn det Aftenposten antyder gjennom bruk av bilder tatt på noen titalls meters dyp. Dette bildet er tatt fra en video som går på tvers av fjorden på 300 meters dyp (<https://vimeo.com/108095785>) og viser hva som går tapt i den tiden deponeringen pågår.

Det blir derfor fullstendig galt å fremstille det som om «skjønnheten snart er borte». Det riktige ville være å si at en svært liten del av den dypeste delen av Fårdefjorden i en periode vil bli dekket av avgangsmasser, at alt liv vil komme tilbake kort tid etter at deponeringen tar slutt, og at fjorden ikke vil få permanente skader.

Gruveindustrien får mye pepper. Kanskje burde miljøvernaktivistene legge mer kraft i å forstå oppdrettsnæringen. Den dekker betydelig større arealer enn gruveavfall gjør, og det er viktig å få avklart hvor store skader den påfører naturen generelt og villaksen spesielt.